

Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

Bulletin of Science and Education

№ 3(33) 2025

**Видавнича група «Наукові перспективи»
Християнська академія педагогічних наук України**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 3(33) 2025

Київ – 2025

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 3(33) 2025

Kiev – 2025

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка»,
Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та
археологія»)»: журнал. 2025. № 3(33) 2025. С. 2230**

*Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління
(Рішення від 31.03.2025, № 10/3-25)*

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022
№ 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології
(спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки
(спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022
№ 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність -
035 філологія)**

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

Зеленська О.П. <i>ТЕРМІНИ-ЕПОНІМИ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ДИСКУРСУ</i>	269
Іванова І.Л. <i>СУЧАСНІ ТРЕНДИ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	293
Івасишина Т.А. <i>ДИСКУРС ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ В СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ</i>	306
Каленіченко О.М. <i>ДО ПРОБЛЕМИ ІНТЕРТЕКСТУ В СЮЖЕТІ ПРО ТРИ СКРИНЬКИ</i>	320
Коновальчук С.А., Преснер Р.Б., Кузан Г.С. <i>КОНТРАСТИВНО-ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПАРЕМІЙ</i>	335
Коржак З.З. <i>НІМЕЦЬКІ ТЕРМІНИ У ГАЛУЗІ МЕТРОЛОГІЇ: ЯК ДОСЯГНУТИ УСПІШНОГО ПЕРЕКЛАДУ</i>	348
Кравець Р.А. <i>ВПЛИВ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	362
Лисак Л.К., Беркешук І.С., Волотовська Т.П. <i>СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ НОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ</i>	382
Литвиненко В.Ю. <i>ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТАМИ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬ- НОСТЕЙ III У ВИКОНАННІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	395
Лопушан Т.В., Йовенко Л.І., Осіпенко Н.С., Зарудняк Н.І. <i>МІФОЛОГЕМА «КАМІНЬ» В СТРУКТУРІ МОДЕРНІСТСЬКОГО АВТОРСЬКОГО МІФУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ</i>	404
Любімова О.В. <i>СТРОФО-РИМОВІ ФОРМИ У ТВОРЧОСТІ СХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ПОЕТІВ 90-Х РОКІВ XIX СТОЛІТТЯ</i>	418
Марценюк О.Г., Ободянська Н.П. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІМЕРСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	433

УДК 811.111'255.4

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3\(33\)-335-347](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33)-335-347)

Коновальчук Світлана Андріївна кандидат педагогічних наук, викладач кафедри романо-германської філології Тернопільського педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, вулиця Максима Кривоноса, м. Тернопіль, <https://orcid.org/0000-0003-1116-7925>

Преснер Руслана Борисівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов, Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, <https://orcid.org/0000-0002-7393-6745>

Кузан Галина Степанівна кандидат філологічних наук, доцент, кафедра іноземних мов технічного спрямування, Інститут гуманітарних та соціальних наук, м. Львів

КОНТРАСТИВНО-ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПАРЕМІЙ

Анотація. Актуальність дослідження обумовлена тим, що фразеологізм як категоріальна одиниця складна та багатогранна. Зазначено, що вперше метод фразеологічної ідентифікації був запропонований у 1964 р. Згодом у міру розвитку теорії фразеології цей метод удосконалювався та уточнювався. На сьогоднішній день під фразеологізмом розуміємо стійкий мовний зворот або цілісне за значенням словосполучення, що відтворюється у вигляді готової мовної одиниці. Зроблено висновок, що критерієм диференціації паремії є різні ознаки, а основним критерієм виокремлення паремій є їхня неперекладність іншими мовами. Доведено, що єдиним критерієм виокремлення сталого обороту є відтворюваність. Іншими критеріями є сполучність лексем, лексична неподільність та цілісність номінації. При визначенні фразеологізмів вказано багато визначальних критеріїв. У ході дослідження виявлено 46 паремій, перекладених даним методом. Комбінований тип передачі паремії використовується, коли український аналог не може передати сенс англійських фразеологічних виразів, або якщо вони мають особливе національне чи історичне забарвлення. У комбінованому методі перекладу можуть поєднуватися всі перелічені вище методи перекладу, проте найбільш частотним є з'єднання методу калькування та описового перекладу. У ході дослідження ми виявили 36 паремій з лексемами

тематичного блоку «Family life», перекладених зазначеним способом. Метод фразеологічного аналога застосовується, коли перекладач не може підібрати відповідний фразеологічний еквівалент. У цьому випадку він може підібрати в мові перекладу таку паремію, яка би пасувала за змістом до вихідного фразеологізму, але була створена на іншому образі. Правильно підібраний фразеологічний аналог дозволяє зберегти високий рівень еквівалентності, однак, варто враховувати, що і цей метод має свої вади. Головним з них є наявність емоційно-експресивного забарвлення та збереження стилістичного значення фразеологізму. Зроблено висновок, що не всі паремії у цьому сенсі можуть бути еквівалентні до фразеологічних одиниць англійської мови.

Ключові слова: фразеологізм, паремія, контрактивний метод, метод фразеологічної ідентифікації, порівняльний метод, змішані методи.

Konovalchuk Svitlana Andriivna PhD assistant of the department of Romanic and Germanic philology of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National pedagogical university, Ternopil, <https://orcid.org/0000-0003-1116-7925>

Presner Ruslana Borysivna PhD, Associate Professor of the Department of Foreign Languages of Ukrainian National Forestry University, Lviv, <https://orcid.org/0000-0002-7393-6745>

Kuzan Halyna Stepanivna Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Department of Foreign Languages for Engineering, Institute of the Humanities and Social Sciences, Lviv Polytechnic National University, Lviv

CONTRAST-COMPARATIVE ANALYSIS OF ENGLISH AND UKRAINIAN PAREMIAS

Abstract. The relevance of the study is due to the fact that phraseology as a categorical unit is complex and multifaceted. It is noted that the method of phraseological identification was first proposed in 1964. Subsequently, as the theory of phraseology developed, this method was improved and refined. Today, a phraseology is understood as a stable linguistic expression or a word combination that is integral in meaning, which is reproduced in the form of a ready-made linguistic unit. It is concluded that the criterion for differentiating paremia is various features, and the main criterion for distinguishing paremias is their untranslatability into other languages. It is proved that the only criterion for distinguishing a stable turnover is reproducibility. Other criteria are the connectivity of lexemes, lexical indivisibility and the integrity of the nomination.

When defining a phraseology, many defining criteria are indicated. During the study, 46 paremias were identified, translated by this method. The combined type of paremia transfer is used when the Ukrainian analogue cannot convey the meaning of English phraseological expressions, or if they have a special national or historical coloring. In the combined translation method, all of the translation methods listed above can be combined, but the most frequent is the combination of the tracing method and descriptive translation. During the study, we identified 36 paremias with lexemes of the thematic block “Family life”, translated by this method. The method of phraseological analogue is used when the translator cannot find a suitable phraseological equivalent. In this case, he can choose a paremia in the target language that would match the meaning of the original phraseological expression, but was created in a different image. A correctly selected phraseological analogue allows you to maintain a high level of equivalence, however, it is worth considering that this method also has its drawbacks. The main one is the presence of emotional and expressive coloring and preservation of stylistic meaning of phraseology. It is concluded that not all paremias in this sense can be equivalent to phraseological units of the English language.

Keywords: phraseology, paremia, contractive method, method of phraseological identification, comparative method, mixed methods.

Постановка проблеми. Фразеологізм як категоріальна одиниця складна та багатогранна. При визначенні фразеологізмів треба говорити про багато визначальних критеріїв. Метод описового перекладу фразеологізмів є видом лексико-граматичної трансформації, при якому паремія однієї мови, замінюється комбінацією слів, що пояснює значення даної паремії іншою мовою. За допомогою дослівного перекладу можна передати сенс будь-якого фразеологічного вислову, в якого відсутній відповідний еквівалент чи аналог у мові перекладу. При дослівному перекладі можна використовувати такі методи, як пояснення, порівняння, опис або коментар - всі ці методи дозволяють передати сенс паремії. Зазначений метод перекладу не можна назвати еквівалентним, оскільки втрачається образність фразеологічних виразів, змінюється їх лексико-граматична структура, що спрощує експресивно-емоційне забарвлення, а також може загубитися національно-культурне забарвлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вперше метод фразеологічної ідентифікації був запропонований у 1964 р. Згодом у міру розвитку теорії фразеології цей метод удосконалювався та уточнювався. На сьогоднішній день під фразеологізмом розуміємо стійкий мовний зворот або цілісне за значенням словосполучення, що відтворюється у вигляді готової мовної одиниці [1, с. 247].

Вітчизняні лінгвісти висували як критерій диференціації паремії – різні ознаки, а також вважали основним критерієм виокремлення паремій їхня неперекладність іншими мовами. Одні науковці вважають, що єдиним критерієм виокремлення сталого обороту є відтворюваність. Інші – що цими критеріями є сполучність лексем, лексична неподільність та цілісність номінації.

Сучасні науковці зазначають, що серед загальновизнаних характеристик паремії часто вказують «стійкість та відтворюваність семантичної структури, семантичну пов'язаність словосполучення, значення якого не зводиться до суми значень елементів, що входять до його складу, а піддається переосмисленню» [2, с. 19].

Багато дослідників визнають цілий комплекс категоріальних ознак, а саме:

- смислова цілісність,
- стійкість поєднання слів,
- переносне значення,
- експресивність [цит. за 2, с. 19].

У свою чергу науковці вважають, що цей комплекс критеріїв складається з лексичного значення, компонентного складу та граматичного значення [36, с. 32]. Залежно від того чи іншого комплексу категоріальних ознак виокремлюємо різні класифікації фразеологізмів. У цій частині нашої роботи ми розглянемо основні класифікації фразеологізмів англійської та української мов, представлені вітчизняними та зарубіжними лінгвістами. Щодо фразеології англійської мови найбільш вживаним є термін “set-expression” або поняття “ідіома”. Відповідно до матеріалу, представленого в роботах А. Кауї, Ч. Фернандо та Р. Флавелля [цит. за 1., с. 15] в англійському мовознавстві воно не має вузького значення фразеологічного зрощення, а позначає всі стійкі висловлювання загалом. Однак, відповідно до матеріалів, представлених у роботах інших вітчизняних лінгвістів, у розрізі української фразеологічної науки прийнято окремо виділяти фразеологізми та власне ідіоми. Окремі лінгвістичні школи підходять до питання класифікації фразеологізмів з точки зору граматичного критерію. Відповідно до першої неї, фразеологізми поділяються на:

2. Фразеологізми, що відповідають реченню;
3. Фразеологізми, що відповідають поєднанню слів.

При цьому науковці підрозділяють першу групу ще на дві відповідно до значення, а саме:

1. Номінативні фразеологізми (ті, що називають те чи інше явище);
2. Комунікативні фразеологізми (ті, що передають цілі речення).

Розглянемо класифікації, де фразеологізми поділені на:

1. Номінативні (субстантивні, ад'єктивні, адвербальні);

2. Номінативно-комунікативні (ті, що складаються з дієслівних фразеологічних одиниць);

3. Комунікативні (приказки)

4. Вигуки [4, с. 23].

Іншою класифікацією є та, за якою виокремлюють 5 варіантів лексичних одиниць:

1. Лексичні варіанти (лексичні, дієслівні, субстантивні, ад'єктивні компоненти фразеологічної одиниці, які можуть взаємозамінюватися);

2. Граматичні варіанти (морфологічні та морфо синтаксичні варіанти);

3. Квантитативні варіанти;

4. Функціональні варіанти;

5. Комплексні варіанти (дієслівно-квантитативні тощо) [4, с. 250].

Іншою класифікацією є поділ за смисловими компонентами на:

1. Одновершинні (мають один смисловий компонент);

2. Двовершинні (мають два смислових компоненти);

3. Багатовершинні (мають більше двох смислових компонентів).

Ще однією класифікацією є поділ, за яким більшість фразеологізмів мають перший компонент прикметник, що вільно вживається у мові:

1. Фразеологізм класифікуючого характеру (обороти, що позначають видові категорії понять стосовно понять, позначених іменником);

2. Фразеологічні зрощення;

3. Фразеологічні єдності (в основі лежить ступінь мотивованості) [4, с. 226].

Мета статті полягає у комплексному аналізі особливостей контрастивно-порівняльного аналізу англomовних та українських паремій.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувавши прислів'я та приказки з найбільшою частотою вживання, виокремимо три групи, ґрунтуючись на тому, яким чином вони перекладаються українською мовою.

1. Першу групу складають прислів'я та приказки, які повністю зберігають свою зовнішню оформленість, а також передають те саме значення, яке спочатку було у них закладено. Тут можна говорити про дослівний перекладі. Наприклад:

2. *If you run after two hares, you will catch neither.* = *За двома зайцями поженешся – жодного не зловиш.*

3. *Custom is a second nature.* = *Звичка – друга натура.*

4. *A drowning man will catch a straw.* = *Потоплючий хопатється за соломинку.*

5. *This is no smoke without fire.* = *Нема диму без вогню.*

Як можна зауважити, у всіх вищезгаданих прислів'їв, приказок є український еквівалент, що є дослівним перекладом вихідної одиниці. Цей

спосіб перекладу хороший тим, що зберігає не тільки барвистість і виразність одиниці, яку перекладають, але і культурний та історичний фрагмент, допомагаючи нам відчувати історію та значимість англійського прислів'я та приказки. На жаль, обсяг таких прислів'їв і приказок становить лише близько 10%.

2. Другий спосіб перекладу трохи відрізняється від першого. У ньому зберігаються окремі одиниці, однак, перекладач вдається до зміни позицій слів, а також використовує синоніми під час перекладу. Ось приклади таких прислів'їв та приказок:

- *The devil is not as black as he is painted.* (= Диявол не такий чорний, як його малюють) – «Не такий страшний чорт, як його малюють».

Зміна порядку слів. В англійській мові *in need* можна перекласти як «у нужді» / «в біді» знаходиться в середині речення, а в українському еквіваленті, слово «біда» виноситься в кінець речення.

3. У третьому способі перекладу зберігається лише загальний зміст потрібної лексичної одиниці, тоді як лексичний склад прислів'їв і приказок повністю змінено.

Ось приклади цих приказок і прислів'їв:

When pigs can fly. = (Коли свині зможуть літати.) – «Коли рак на горі свисне».

У перекладі, вірніше, у підборі еквівалентної одиниці, використовуються різні назви діючого об'єкта: в англійському прислів'ї йдеться про свиней, а в українському варіанті про рака. При цьому підкреслюється закладений в обох мовах сенс, що це неможлива ситуація.

When two Sundays come together = (Коли дві неділі будуть разом) – «Після дощукі в четвер».

В англійській приказці йдеться про протилежні частини світу, що підкреслює величезну відстань для пересування географічною площиною, а в українській приказці ця ідея перекладається поєднанням прийменника з іменником «у гостях». Наголошується на тому самому сенсі, що будинок – найкраще місце для проживання, роботи, відпочинку, хоч би якими привабливими були інші міста та країни. Слід зазначити, що велика кількість англійських прислів'їв і приказок частково чи повністю відрізняються від запропонованих українських еквівалентів. Загальний сенс збережено, а в його передачі використовуються зовсім відмінні від англійських лексеми, які допомагають людям українського походження яскравіше і чіткіше уявити той зміст, який укладений у прислів'ї та приказці.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що при порівнянні українських і англійських прислів'їв та приказок можна виділити декілька категорій:

1. Повні еквіваленти, - коли українські прислів'я та приказки повністю відповідають їх англійським варіантам («Все добре, що добре

закінчується» - «All is well that ends well»; "Мій дім - моя фортеця" – «My home is my castle»; «Здоровий дух у здоровому тілі» - «A sound mind in a sound body»);

2. Часткові еквіваленти, – коли українські прислів'я та приказки містять лексичні, граматичні або лексико-граматичні розбіжності з англійськими пареміями («Don't count your chickens before they are hatched» – «Курчат по осені»рахують»; "Better pay the butcher than the doctor"» - «Добрий кухар вартує не гірше, ніж лікар»;

3. Безеквівалентні ідіоми – прислів'я та приказки однієї мови, які не мають відповідних варіантів в іншій мові та потребують спеціального розбору та пояснення («A cat falls on his legs» – «Правда переможе»; «As plain as the nose on your face» - «Як два на два – чотири».

Таким чином, розглянувши питання про основні способи перекладу фразеологічних виразів і паремій зокрема, ми можемо зробити висновок про те, що проблема пошуків оптимальних способів перекладу фразеологічних виразів не втрачає своєї актуальності і в наш час і є широким полем для досліджень.

Контрастивний аналіз – лінгвістичне дослідження систем мов з метою встановлення та опису відмінностей між ними – широко використовується в лінгвістиці з різними цілями та завданнями

Порівняльний аналіз – спосіб зіставлення двох і більше об'єктів дослідження (явищ, предметів, ідей, результатів тощо). У результаті такого аналізу виявляються переваги та недоліки порівнюваних об'єктів з метою класифікації.

Для сучасних лінгвістичних досліджень будь-якої мови суттєвим є розмежування порівняльної та контрактивної лінгвістики. Терміни порівняльний та контрастивний у сучасній науковій парадигмі іноді використовуються як синоніми, а іноді диференціюються.

Наприклад, порівняльний аналіз географічних прислів'їв демонструє відомості про контакти з іншими країнами, про ставлення до чужих народів та ставлення до своєї країни. При порівняльному аналізі таких прислів'їв цікаво виявити контакти країн. Англійською мовою 64% географічних прислів'їв посідає прислів'я про Великобританію, її землі – Англію, Шотландію, Ірландію, Уельс, про різні міста та населені пункти.

Під час порівняння столиць слід зазначити, що 10% англійських географічних прислів'їв розповідає про Лондон.

Робота грає найважливішу роль життя людини, тому природно, що прислів'я про працю займають значне місце в прислів'ях англійської та української мов. При зіставленні прислів'їв відразу ж привертає увагу той факт, що в англійській мові більше, ніж в українській прислів'їв, що містять

спільні судження про важливість і значущість праці, роботи (10% в англ., 4% в укр.). Усі пари прислів'їв наведені для того, щоб показати інтернаціональність прислів'їв, продемонструвати деяку схожість, акцентувати на світогляді українського народу та англійців.

Тепер звернемося до прислів'я *Still water runs deep*, що в перекладі означає «Тихі води мають глибоку течію». Їй відповідає українське прислів'я «У тихій воді вири глибокі» і «У тихому вирі чорти водяться». Сенс прислів'я полягає в тому, що зовнішній спокій часто приховує глибину почуттів. Однак, кожен народ по-своєму розуміє приховані почуття. У цьому разі англійське прислів'я має позитивний зміст, а українське – негативний, що підкреслюється словом «чорт».

Розглянемо географічні прислів'я. У деяких прислів'ях зустрічаються географічні назви. Цілком імовірно, ці прислів'я, які використовуються англійською мовою, пов'язані з історичними або культурними подіями, до яких ця країна була залучена. Слід зазначити, що в українській мові вони не мають еквівалента:

– «*All countries stand in need of Britain of none*». = «Жодна країна не потребує Британії».

– «*There is more good victuals in English, than y seven other kingdoms*». = «В Англії більше хорошої їжі, ніж у семи інших королівствах».

– «*Finland is the devil's country*». = «Фінляндія - країна диявола».

Прислів'я про працю:

– «*Labour overcomes all things*». = «Людину гріє не шуба, а робота»;

– «*Life is nothing without work*». = «Життя без праці – згасле вогнище»;

– «*Work conjuers all*». = «Без праці нічого не робиться.»

Прислів'я про гроші:

– «*Money is only monarch*» = «Гроші не головне»;

– «*Money is power: if money goes before, all ways lie open*». = «Наживна справа».

Гроші доріжку прокладають. Гроші можуть багато, а щоправда все»;

– «*Money makes the man*» = «Гроші розум народить.»

Прислів'я про свійських тварин:

– «*A cat has nine lives*». = «У кішки дев'ять життів».

Як бачимо, контрастивно-порівняльний аналіз широко застосовується в лінгвістиці та сприяє розумінню прислів'їв та приказок для іноземців, знаходячи еквіваленти рідною мовою. Ми виявили 23 прислів'я та приказки з лексемами тематичного блоку «Family life», під час перекладу яких був використаний метод фразеологічного еквівалента:

1. Like taking candy from a baby – все одно, що відібрати цукерку у дитини;
2. Sleep like a baby – спати як немовля
3. A good husband makes a good wife – у хорошого чоловіка та й дружина хороша;
4. Idleness is mother of all evil – ледарство – мати всіх вад;
5. Drink (suck) in smth. with one's mother's milk – увібрати щось із молоком матері;
6. Necessity is the mother of invention – потреба мати всіх винаходів;

Метод фразеологічного аналога застосовується, коли перекладач не може підібрати відповідний фразеологічний еквівалент. У цьому випадку він може підібрати в мові перекладу таку паремію, яка би пасувала за змістом до вихідного фразеологізму, але була створена на іншому образі. Правильно підібраний фразеологічний аналог дозволяє зберегти високий рівень еквівалентності, однак, варто враховувати, що і цей метод має свої вади. Головним з них є наявність емоційно-експресивного забарвлення та збереження стилістичного значення фразеологізму. Не всі паремії у цьому сенсі можуть бути еквівалентні до фразеологічних одиниць англійської мови. Також слід враховувати стилістичну нерівноцінність багатьох фразеологічних аналогів. Фразеологізм, що належить до літературного стилю, не можна перекладати аналогом, що належить до розмовного стилю та навпаки. Та ж проблема може виникнути з виразами, що мають національне забарвлення. Такі висловлювання часто містять у собі англійські реалії та замінювати їх реаліями, пов'язаними з Україною буде некоректно.

При аналізі було виявлено 84 фразеологізми, перекладені з використанням цього методу. Нижче наведено декілька прикладів:

1. A babe (infant) in arms – справжнє немовля (про наївне, непрактичне) людини).

При буквальному перекладі фрази «a babe in arms - дитина в руках» втрачається вся метафоричність фрази, проте фразеологічний вираз у мові оригіналу «справжнє немовля» повністю відображає сенс фразеологізму в мові перекладу – безпорадна дитина – немудра недосвідчена людина.

2. Carry the baby – нянчити чужу дитину – розхльобувати кашу за когось. «Розхльобувати кашу за когось» означає «справлятися зі складною, клопіткою чи неприємною справою. Дитина (baby) виступає як уособлення проблем, хтось, хто не може сам подбати про себе.

3. Be big with child – на останньому терміні.

Зобразимо отримані результати у таблиці:

Таблиця. 1.

Перекладацькі трансформації паремій українською мовою

Англійське прислів'я	Український Еквівалент	Спосіб Перекладу
One is up to one's ears in work.	Клопоту повний рот.	Частковий Еквівалент
Everything is George.	Все йде як по маслу.	Частковий Еквівалент
To take the bait.	Попастися на вудку.	Частковий Еквівалент
To read between Lines.	Читати між рядків.	Повний Еквівалент
To promise wonders.	Обіцяти золоті гори.	Повний Еквівалент
Don't count your chickens before they are hatched.	Курчат восени Лічать.	Частковий Еквівалент
The moon is not seen when the sun shines.	Коли світить сонце, місяця не видно.	Повний Еквівалент

При буквальному перекладі українською мовою «be big with child – бути більшим через дитину» реципієнт може не зрозуміти сенсу висловлювання. Використання цього аналога можна пояснити наступним логічним ланцюжком: бути більшим через дитину – на останніх термінах вагітності вона особливо яскраво виражена – в українській мові існує вираз, подібний за змістом – «бути на останньому терміні».

4. The parson always christens his own child first – своя сорочка ближче до тіла.

Вираз the parson always christens his own child first у перекладі означає «Священик завжди хрестить свою власну дитину першою».

Українське прислів'я «своя сорочка ближче до тіла» має значення «власне благополуччя (або благополуччя близьких) дорожче за інтереси інших людей». Прислів'я зазвичай має негативний відтінок в обох мовах.

5. Be in one's second childhood – впасти у дитинство Вираз «second childhood» означає стан, коли розумові здібності людини деградують. Український вислів «впасти в дитинство» має значення «обдурити, впасти в маразм, вижити з розуму, подуріти, збідніти розумом»;

6. Talk to smb like a Dutch uncle – вчити когось розуму.

Ця фраза також має національне забарвлення, передає інформацію про ставлення англійців до іншого народу, у цьому випадку до голландців.

Через стереотип, що існував в Англії, про те, що голландці відверті, вперті, різкі люди, дана фраза стала застосовуватися до тих, хто повчає людей у різкій, грубуватій манері, робить серйозні зауваження.

Таким чином, у ході дослідження нами було виявлено 14 фразеологічних одиниць, переданих зазначеним способом:

1. A child of nature - дитина природи;
2. The cobbler's children usually go unshod. – Діти шевця зазвичай ходять босоніж; Чоботар без чобіт.
3. (Four, five, six etc. months) gone with child. – на (4, 5, 6) місяці вагітності.
4. All are good lasses, but whence come the bad wives? – Усі дівчата хороші, звідки ж беруться погані дружини?
5. The cobbler's wife is the worst shod. – У дружини шевця взуття гірше всіх. / Швець без чобіт.

У деяких випадках, поряд з перекладом-калькою, перекладач пропонує використовувати українські аналоги зазначених висловів:

1. Empty (pout, throw) baby out with bath(-water) – разом із водою виплеснути дитину, разом із непотрібним відкинути головне;
2. Child of shame – дитина гріха, незаконнонароджена дитина;
3. Brother in arms – бойовий товариш, побратим зі зброї;
4. Am I my brother's keeper? - Хіба я сторож моєму братові? Я за ближнього свого не відповідаю [2].

У результаті дослідження ми виявили 46 паремій, переданих даним способом.

1. Plead the baby act. - Виправдовувати свої вчинки молодістю.
1. В англійській мові фраза має певний стилістичний характер і використовується як юридичний термін.
2. A babe in the wood. – простодушна, довірлива, недосвідчена людина, справжнє немовля.
3. Babes and sucklings. – новачки, абсолютно недосвідчені люди, зазначена фраза є біблеїзмом. Також існує аналог в українській мові «молоко на губах не висохло», який має негативне емоційне забарвлення, а, отже, неспроможний вважатися стилістично рівноцінним.
4. Hot baby – легковажна дівчина.
5. Фраза є сленговою. Також можуть використовуватися такі варіанти перекладу як «зірвиголова», «розпачливе дівчисько».
6. The children of this world. – Люди, навчені життєвим досвідом, «від світу цього». Ця фраза так само є біблійною.
7. Milk for babes. - Щось легке для розуміння.
8. Come uncle over smb. - Зберігати / лаяти когось по-родинному.

9. Цікаво, що цей фразеологізм з'явився в Стародавньому Римі, де дядько, що взяв під опіку своїх племінників, став зразком суворості.

7. Ship's husband. - Уповноважений, що розпоряджається судном по довіреності власника.

10. Цей вислів є морським та юридичним терміном.

8. Have too much з його матір's blessing. - Бути не в міру сором'язливим.

9. A daughter of horse-leech. - Ненаситна здирниця, кровопивця. Ця фраза є біблеїзмом. Також ця фраза є жаргонізмом у сфері ЗМІ та використовується в американському варіанті англійської мови.

10. A weak sister – 1) людина, на яку не можна покластися, 2) зніжений, безпорадний, непристосований до життя. Зазначений вислів використовується в американській англійській і належить до розмовного стилю мови.

11. Country cousin - провінціал, сільський житель, який вперше потрапив до міста.

12. Зазначений вислів застосовується стосовно до родича, вихідця з села, якого соромляться.

13. It is no honeymoon. - Малоприємне проведення часу; не цукор; нелегке, повне труднощів життя. Розмовний вираз.

14. Cross marriages. – Перехресні шлюби, укладені між сестрами та братами двох сімей.

15. Gretna Green marriage. - Шлюб між коханими, що втекли. Фраза сталася за назвою міста у Шотландії, де допускалося одруження без виконання належних формальностей [2].

Висновки. Таким чином, у ході дослідження нами було виявлено 46 паремій, перекладених контрастивно-порівняльним методом. Як було зазначено, дослідники виокремлюють такий тип передачі паремії як комбінований. Його використовують, коли український аналог не може передати сенс англійських фразеологічних виразів, або якщо вони мають особливе національне чи історичне забарвлення. У комбінованому методі перекладу можуть поєднуватися всі перелічені вище методи перекладу, проте найбільш частотним є з'єднання методу калькування та описового перекладу. У ході дослідження ми виявили 36 паремій з лексемами тематичного блоку «Family life», перекладених зазначеним способом.

Література:

1. Fernando C. On Idiom. Critical Views and Perspectives. Flavell. Vol. 5. Exeter: University of Exeter, 1981. p. 254.
2. Mieder W. Proverbs speak Louder than Words: Folk wisdom in art, culture, folklore, history, literature, and mass media. New York: Peter Lang, 2008. 357 p.

3. Palmer F.R. Critical views and perspectives. Vol.5. - Exeter: University in Exeter, 1981. 270 p.

4. Zolfaghari H. Persian Proverbs: Definitions and Characteristics. Jackson: Journal of Islamic and Human Advanced Research, 2012. 292 p.

References:

1. Fernando C. On Idiom. Critical Views and Perspectives. Flavell. Vol. 5. Exeter: University of Exeter, 1981. p. 254.

2. Mieder W. Proverbs speak Louder than Words: Folk wisdom in art, culture, folklore, history, literature, and mass media. New York: Peter Lang, 2008. 357 p.

3. Palmer F.R. Critical views and perspectives. Vol.5. - Exeter: University in Exeter, 1981. 270 p.

4. Zolfaghari H. Persian Proverbs: Definitions and Characteristics. Jackson: Journal of Islamic and Human Advanced Research, 2012. 292 p.